

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie o sygn. akt I C 2084/13 z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. przeciwko D. J. o zapłatę

1. umorzył postępowanie w zakresie kwoty 1.240,80 złotych;
2. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 10.024,99 złote z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;
3. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
4. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.541,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o ustalenie, że w dniu 6 września 2010 roku D. J. prowadząca działalność gospodarczą pod firmą A'J. Biuro (...) J. w A. zawarła z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą we W. umowę leasingu operacyjnego. Na mocy przedmiotowej umowy powódka nabyła ciągnik (...) 95.430 EURO (...)428KM 18/26T 02-06 i oddała go do korzystania pozwanej za cenę 83.000 złotych netto (101.260 złotych brutto), a pozwana zobowiązała się do zapłaty miesięcznych opłat leasingowych (numer od 2 do 60) w kwocie po 2.205,44 zł brutto zgodnie z harmonogramem, tj. do 20-go dnia każdego kolejnego miesiąca w okresie od października 2010 roku do sierpnia 2015 roku oraz kwoty wykupu w kwocie 1.012,60 zł. Nadto w dacie zawarcia umowy pozwana dokonała opłaty wstępnej w kwocie 9.113,40 zł brutto. Częścią umowy były Ogólne Warunki Umowy Leasingu stanowiące załącznik nr 2 do w/w umowy, które zostały pozwanej doręczone przed zawarciem umowy leasingu i zostały przez nią zaakceptowane. Zgodnie z § 22 pkt 1 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu w przypadku utraty, zniszczenia lub nienaprawialnego uszkodzenia przedmiotu leasingu umowa leasingu wygasa. W takim przypadku leasingobiorca (pозwana) jest zobowiązany do jednorazowej zapłaty na rzecz leasingodawcy (powódki) wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych opłat leasingowych po pomniejszeniu ich o dyskonto oraz o kwotę kaucji gwarancyjnej. Do obliczania dyskonta stosowana będzie, obowiązująca w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego miesiąc wygaśnięcia umowy stopa jednomiesięczna WIBOR. Należność ta zgodnie z w/w postanowieniem powinna być pomniejszona o uzyskane przez leasingodawcę odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia. Jeśli kwota należności leasingodawcy przekracza wysokość uzyskanego odszkodowania leasingobiorca powinien pokryć różnicę. Zgodnie z § 22 pkt 2 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu rozliczenie umowy w przypadku utraty przedmiotu leasingu nastąpi nie wcześniej niż z chwilą otrzymania decyzji ubezpieczyciela w przedmiocie wypłaty lub odmowy wypłaty odszkodowania. Z § 9 pkt 2 wynika, że leasingobiorcę obciążają m.in. wszelkie podatki związane z przedmiotem leasingu. Według § 13 dochodzenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji oraz inne przerwy w eksploatacji przedmiotu leasingu nie zwalniają leasingobiorcy z obowiązku terminowego wnoszenia opłat leasingowych, a także realizacji innych zobowiązań wynikających z umowy leasingu. Pozwana uregulowała 8 miesięcznych rat leasingowych należnych do kwietnia 2011 roku łącznie. W dniu 10 maja 2011 roku ciągnik będący przedmiotem w/w umowy został skradziony, o czym pozwana poinformowała odpowiednie organy policji oraz powódkę. Dochodzenie w sprawie dokonania kradzieży zostało umorzone z powodu niewykrycia sprawcy. Powódka wystąpiło do ubezpieczyciela – Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. o wypłatę należnego odszkodowania w związku z kradzieżą przedmiotu umowy leasingu. W dniu 12 września 2011 roku ubezpieczyciel przyznał powódce odszkodowanie w wysokości 81.400 zł i wypłacił je na rachunek wskazany w dyspozycji płatniczej powódki. W dniu 19 września 2011 roku powódka dokonała rozliczenia przedmiotowej umowy leasingu, wskazując, że kwota zobowiązań pozwanej wynosi łącznie 11.265,79 zł. Na skutek reklamacji pozwanej powódka dokonała częściowej korekty rozliczenia, korygując do zera faktury wystawione za wszystkie wezwania do zapłaty oraz zmniejszając opłatę manipulacyjną za wcześniejsze zakończenie umowy. W dniu 1 lutego 2013 roku powódka dokonała ponownego rozliczenia umowy wskazując, że kwota zobowiązań pozwanej wynosi łącznie 10.024,99 zł. Przed wydaniem decyzji o wypłacie odszkodowania powódka wystawiła faktury za 9 i 10 opłatę miesięczną w łącznej kwocie 4.447,04 zł. Należna powódce kwota z tytułu pozostałych opłat miesięcznych tj. od

11 do 60 pomniejszona została o dyskonto i wyniosła 83.852,15 zł. Kwota ta pomniejszona o przyznanie odszkodowanie dała kwotę 2.452,15 zł. Nadto pozwana doliczyła podatek drogowy w kwocie 1.268,40 zł objęty wcześniej wystawioną fakturą oraz należności z tytułu noty odsetkowej w kwocie 12,40 zł. Powódka naliczyła również opłatę manipulacyjną wynikającą z wcześniejszego zakończenia umowy w kwocie 1.845 zł.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo, w świetle art. 709⁵ § 1 i 3 k.c., zasługuje na uwzględnienie prawie w całości. Powódka w sytuacji utraty przedmiotu leasingu była uprawniona do żądania zapłaty wszystkich opłat leasingowych pomniejszonych o wartości wskazane w ogólnych warunkach umowy, w tym dyskonto oraz o uzyskane ubezpieczenie. Nietrafne jest twierdzenie pozwanej, że nie miała obowiązku uiszczania opłat leasingowych za okres, kiedy nie mogła korzystać z przedmiotowego pojazdu, pojazd był jej wydany, a sama pozwana przyjęła na siebie określone zobowiązania dotyczące opłat. Kwota podatku nie była kwestionowana przez pozwaną w toku postępowania. Z uwagi na fakt, że powódka cofnęła powództwo w zakresie kwoty 1.240,80 złotych postępowanie w tym zakresie podlegało umorzeniu. Cofnięcie powództwa połączone ze zrzeczeniem się roszczenia o zapłatę jest oświadczeniem woli o rezygnacji z dochodzonego roszczenia. Skoro nie ma roszczenia pieniężnego, to zasądzenie odsetek w świetle art. 481 § 1 k.c. nie wchodzi w grę. Obowiązek płacenia odsetek nie może bowiem powstać bez obowiązku zapłaty sumy głównej. Wobec powyższego powództwo podlegało oddaleniu, co do odsetek żądanych od kwoty, co do której strona powodowa cofnęła pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia. O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu od dnia jego wniesienia. O kosztach orzeczono natomiast na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana, zaskarżając go w całości w zakresie uwzględniającym powództwo. Skarżąca podniosła, że nie zgadza się z przedmiotowym rozstrzygnięciem i uważa je za krzywdzące z tego względu, że została obciążona dodatkowymi kosztami w postaci kolejnych rat spłaty, umowa leasingu jest instytucją wykorzystującą prawo nierównego traktowania podmiotów gospodarczych. W ocenie skarżącej, Sąd Rejonowy nie uwzględnił również strat materialnych, jakie poniosła, jak też faktu, że przy zawieraniu umowy była stroną słabszą a tym samym nie rozpoznał sprawy w sposób rzetelny.

W konkluzji skarżąca wniosła o uchylenie ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie na jej korzyść kwoty nie mniejszej niż 25.000,00 złotych z tytułu prawidłowego rozliczenia umowy leasingowej a w przypadku, gdyby w Sądzie Rejonowym w Zgierzu nie znajdowały się dowody rzeczowe w postaci pełnej korespondencji pomiędzy stronami sporu, w tym dokumentów z przeprosinami wystawionymi przez powódkę w związku z niechlujstwem pracowników za spowodowanie strat finansowych o nakazanie powódce oraz jej dostarczenia tych dokumentów (apelacja – k. 171-182, uzupełnienie apelacji – k. 189-195).

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w postępowaniu odwoławczym (odpowiedź na apelację – k. 202-203).

Na rozprawie apelacyjnej pozwana poparła apelację (protokół rozprawy apelacyjnej – k. 210).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własny ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny.

Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie dokonał prawidłowej, gdyż odpowiadającej wymogom art. 233 § 1 k.p.c. oceny dowodów, w oparciu o którą, wbrew zapatrywaniom skarżącej, wyprowadził także trafne wnioski jurydyczne. Wobec faktu, że nie jest rzeczą Sądu Odwoławczego powielanie wywołu Sądu I Instancji, którego argumentację Sąd Okręgowy w pełni podziela w ramach niniejszego uzasadnienia poprzestać należy jedynie na odniesieniu się do stanowiska apelacji.

Stanowisko to natomiast nie zasługuje na uwzględnienie.

Apelująca nie może przede wszystkim skutecznie kwestionować zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez wskazywanie, że umowa leasingu jest instytucją wykorzystującą prawo nierównego traktowania podmiotów gospodarczych oraz, że nie miała wpływu na warunki, na jakich zawarła umowę w sytuacji, gdy jako wolny, a nadto profesjonalny, uczestnik obrotu zdecydowała się zawrzeć z powodką przedmiotową umowę na określonych warunkach, do czego żaden przepis prawa jej nie obligował i nie zmuszał. Tym bardziej, że jednocześnie sama skarżąca przyznaje, że zawarcie przedmiotowej umowy było dla niej korzystne w kontekście rozliczeń finansowych i wielkości możliwych odliczeń i to właśnie z uwagi na wymierne korzyści ekonomiczne wybrała przedmiotowe rozwiązanie.

Podważając zasadność obciążenia jej równowartością kolejnych rat spłaty, skarżąca nie zauważa natomiast, że utrata przedmiotu leasingu skutkująca wygaśnięciem umowy nie oznacza, że korzystający zostaje całkowicie zwolniony od swoich zobowiązań finansowych względem finansującego. Przeciwnie, zgodnie z art. 709⁵ § 3 k.c., w takim przypadku finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i wygaśnięcia umowy leasingu oraz z tytułu ubezpieczenia rzeczy, a także naprawienia szkód. Zastrzeżenia apelacji w tym zakresie uznać zatem należało za całkowicie chybione.

O nieprawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia w żadnej mierze, wbrew oczekiwaniom skarżącej, nie może także świadczyć fakt, iż rozliczenie leasingu w niniejszej sprawie wiąże się z określonym zyskiem po stronie powodowej. Osiąganie zysku z tytułu zawieranych umów leasingowych stanowi wszak immanentny element działalności gospodarczej strony powodowej. Podkreślić zaś należy, że z wyliczeń przedstawionych przez stronę powodową w tej sprawie nie wynika, aby obejmowały one nadto dodatkowo „utracony zysk”.

W świetle jednoznacznych postanowień umowy łączącej strony, nie budzi również zastrzeżeń prawidłowość uwzględnienia przez Sąd Rejonowy opłaty manipulacyjnej oraz podatku drogowego. Rację ma bowiem Sąd I Instancji, że obowiązek pozwanej w tym zakresie został sformułowany wprost w Ogólnych Warunkach Umowy Leasingu stanowiących załącznik nr 2 zawartej przez strony umowy, które zostały pozwanej doręczone przed zawarciem umowy i przez nią zaakceptowane. Akcentując w tym kontekście fakt niemożności korzystania z przedmiotu leasingu przez pewien okres, skarżąca nie zauważa również, że jej stanowisko w tej kwestii nie znajduje oparcia w § 9 pkt 2 przedmiotowych ogólnych warunków umowy, w których wskazano jednoznacznie, że dochodzenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji oraz inne przerwy w eksploatacji przedmiotu leasingu nie zwalniają leasingobiorcy z obowiązku wnoszenia opłat leasingowych, a także realizacji innych zobowiązań wynikających z umowy leasingu. Jak zaś nadto słusznie zauważył Sąd Rejonowy, że pobór podatku drogowego jest niezależny od tego, czy dany pojazd jeździł po drogach czy też nie, gdyż wiąże się z samym faktem zarejestrowania pojazdu podlegającego takiemu opodatkowaniu.

Skarżąca nie może także skutecznie argumentować, że rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego jest nieprawidłowe z tego powodu, że Sąd ten nie uwzględnił poniesionych przez nią strat materialnych. Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nakazuje bowiem w tym zakresie przychylić się do stanowiska Sądu I Instancji, że pozwana nawet nie złożyła jakichkolwiek wniosków dowodowych na okoliczności potwierdzające jej twierdzenia, w tym przedłożone przez nią wyliczenie, w którym pozwana zawarła koszty poniesionej przez nią straty, która miała wynikać z nienależytej staranności pracowników strony powodowej. Co więcej, wskazując na uchybienia obowiązków ciążących na stronie powodowej pozwana w tym postępowaniu nie podniosła nawet zarzutu potrącenia. Podniesienie takiego zarzutu w postępowaniu apelacyjnym w świetle art. 381 k.p.c. nie jest wprawdzie wykluczone. Niemniej jednak w zaistniałym stanie rzeczy byłoby nieskuteczne z uwagi na fakt, iż zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie wskazuje na to aby zachodziły jakiegokolwiek okoliczności, które uniemożliwiłyby pozwanej przedłożenie stosownych dowodów w toku postępowania przed Sądem I Instancji (art. 381 k.p.c.). Zgłoszenie zarzutu potrącenia w postępowaniu apelacyjnym podlega ograniczeniom dowodowym przewidzianym dla tego stadium postępowania sądowego. Oznacza to ograniczenie skutecznego powołania się na ten zarzut do granic stanu faktycznego już wykazanego przed sądem pierwszej instancji lub okoliczności opartych na nowych faktach i dowodach dopuszczalnych

w postępowaniu przed sądem apelacyjnym. Obowiązki wynikające z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. winny być realizowane przez stronę w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, a przed sądem odwoławczym tylko w drodze wyjątku określonego w art. 381 k.p.c. Wobec jednoznacznej dyspozycji wskazanego przepisu nie mogły zatem doprowadzić do oczekiwanego przez pozwaną rezultatu wnioski dowodowe zawarte w tym względzie w apelacji, zgłoszone nadto w formie ewentualnej.

Podkreślić jednak stanowczo należy, że, pomimo określonego uzasadnienia zarzutów apelacji, zarzut potrącenia nie został jednak także zgłoszony nawet w postępowaniu apelacyjnym. Nie sposób bowiem takiego zarzutu wyprowadzić ze sformułowania apelacji, w którym skarżąca wniosła o zasądzenie na jej rzecz kwoty nie mniejszej niż 25.000,00 złotych z tytułu prawidłowego rozliczenia umowy leasingowej. Niezależnie bowiem od faktu, że składający oświadczenie o potrąceniu powinien w jednoznaczny sposób wyrazić wolę potrącenia oraz w sposób jednoznaczny podnieść określony zarzut w postępowaniu (wyrok SN z dnia 18 kwietnia 2000 r., III CKN 720/98, LEX nr 51368; wyrok SA w Warszawie z dnia 5 lipca 2013 r., I ACa 395/12, LEX nr 1353893). Na uwadze mieć trzeba, że do wywołania skutku potrącenia nieodzowne jest także skonkretyzowanie w oświadczeniu wierzytelności potrącającego. Wierzyciel zamierzający skorzystać z potrącenia powinien określić cyfrowo wysokość swojej wierzytelności albo przynajmniej wskazać przesłanki ustalenia tej wysokości. Nie jest bowiem możliwe potrącenie wierzytelności bez jej dostatecznego zindywidualizowania (wyrok SN z dnia 30 maja 1968 r., II PR 202/68, LEX nr 6353; wyrok SN z dnia 27 sierpnia 1970 r., II CR 377/70, LEX nr 6781; wyrok SN z dnia 28 października 1999 r., II CKN 551/98, OSNC 2000, nr 5, poz. 89; wyrok SN z dnia 6 października 2006 r., V CSK 198/06, LEX nr 327893; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 27 listopada 2012 r., I ACa 1184/12, LEX nr 1267477; wyrok SA w Warszawie z dnia 5 lipca 2013 r., I ACa 395/12, LEX nr 1353893). Nie ulega zaś wątpliwości, że pozwana wymogom tym w żadnej mierze nie sprostała, ograniczając się do odwołania do kwoty nie mniejszej niż 25.000,00 złotych, przy czym bez próby wykazania sposobu wyliczenia przedmiotowej kwoty, nie mówić już o jej udowodnieniu.

Powyższe prowadzi do wniosku, że pomimo obszerności wywodów apelacji skarżąca nie zdołała przedstawić jakichkolwiek merytorycznych argumentów, które poddawałyby w wątpliwość prawidłowość zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy w punkcie 1. wyroku na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty poniesione przez stronę powodową w tym postępowaniu złożyło się jedynie wynagrodzenie pełnomocnika powódki, którego wysokość ustalono na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t. ze zm.).